

Van de deken

Willem Bekkers

Querulant

Jan Leijten heeft een aantal jaren geleden in één van zijn mooie conclusies als Advocaat-Generaal bij de Hoge Raad geschreven dat een mens doorgaans niet als querulant wordt geboren. Ooit moet er een moment in het leven van deze 'querulant' zijn geweest waardoor het is misgegaan. Als voorbeeld geldt het verhaal over Michael Koolhaas van Von Kleist. Koolhaas liet zich volledig meeslepen in zijn streven naar rechtvaardigheid en dat leidde uiteindelijk tot zijn eigen ondergang. Een advocaat die de kernwaarden van de advocatuur in de praktijk brengt, kan zo'n ramp voorkomen. Het verleidelijke van onrecht is immers dat het zo heerlijk meeslepend kan zijn, waarschuwde recent Frits Abrahams in NRC. Een gevaar dat ook advocaten kan bedreigen. Karikaturen over advocaten uit alle tijden tonen dit overtuigend aan. Waarin schuilt dat gevaar?

Advocaten, en met name ook dekenen, weten dat er bijna altijd een kern van waarheid zit in een bij een eerste indruk verward en onsamenhangend verhaal van iemand die ten strijde wil trekken tegen alles en iedereen. Niet altijd is het juridisch instrumentarium het geëigende middel om het beoogde doel te bereiken, maar je laat als advocaat toch niet iemand met de grootst mogelijke ellende in de kou staan? Het zijn vaak niet de gemakkelijkste cliënten. Gecomplieerde cliënten, soms ook met psychische problemen, of misschien psychiatrisch patiënten die een advocaat zien als een laatste strohalp. Niet onbegrijpelijk. Voor velen heeft de advocatuur nog steeds iets magisch en een echte advocaat geeft het niet zo gauw op als iemand rechtshulp nodig heeft. Ik kan het niet beter verwoorden dan de Utrechtse oud-deken Van Julsingha destijds.

Wat maakt een advocaat?

'De advocaat ontleent zijn bijzondere betekenis aan het zijn van raadsman die men in vertrouwen kan nemen, aan het zijn van verdediger, zonodig door dik en dun, aan het vermogen om in iedere duisternis nog een lichtpuntje te ontdekken, aan de strijdbaarheid, aan de vindingrijkheid om het afwijkende gedrag te verklaren en nog ergens in te passen en om de keerzijde van de medaille te belichten, aan het inlevingsvermogen, aan het gevoel van betrokkenheid met de cliënt, aan de bereidheid om zich in te zetten en om zich werkelijk in te spannen voor dat ene individuele belang.'

Advocaten die nog enige motivatie nodig hebben adviseer ik om het rapport van de Universiteit van Amsterdam over Fred Spijkers te lezen.

Hoezo querulant?

Reageren: vandedeken@advocatenorde.nl

Ordenieuws

Bezuinigingen gefinancierde rechtshulp

Zoals eerder is gemeld, vindt in het licht van de voorgenomen bezuinigingen gefinancierde rechtsbijstand (van 12,5% van het budget van 400 miljoen euro) een beleidsdoorlichting plaats. In een deel van dit traject wordt naar het functioneren van het stelsel van gefinancierde rechtsbijstand gekeken: hierbij wordt vooral teruggekeken. Gelijkzeitig vindt een interactief traject van het programma Duurzame en toegankelijke rechtsbijstand plaats.

Interactief traject

Vrijdag 7 maart heeft de startconferentie van het interactieve traject van het programma Duurzame en toegankelijke rechtsbijstand plaatsgevonden.

Tijdens deze startbijeenkomst deed de directeur Rechtsbestel van het ministerie van Justitie de voor de burger/rechtzoekende en de advocaat geruststellende belofte dat er tijdens dit interactief traject niet gesproken wordt over de financiële positie van de rechtzoekende (financieel belang/eigen bijdrage) en verlaaging van de tarieven voor de advocatuur: dat is aan de politiek. De Orde heeft net als andere deelnemers overigens wel de kanttekening gemaakt dat als de uitkomst van het traject de positie van de rechtzoekende en/of de advocatuur benadeelt, de Orde zich zal beraden op het nemen van actie.

Enquête

Tevens heeft de Orde in februari 2008 vanwege de voorgenomen bezuinigingen een enquête gehouden onder ongeveer 6000 advocaten die toevoegingszaken doen. Ongeveer 34% heeft gereageerd. Uit de enquête blijkt dat de advocaten vinden dat de vergoedingen voor toevoegingszaken matig tot slecht zijn. Verder

heeft 80% van de advocaten aangegeven minder toevoegingszaken te zullen gaan doen als de positie van de cliënt verslechtert of de vergoedingen verlaagd worden. Voor verdere conclusies wordt u verwezen naar de inleiding bij de resultaten van de enquête en de resultaten zelf.

Werkgroepen

Na de start van het interactieve traject zullen er bijeenkomsten plaatsvinden van vijf werkgroepen: 'echtscheiding', 'conflicten met de overheid', '(jeugd)strafrecht', 'multiproblematiek en meervoudig gebruik' en 'algemeen'. De werkgroepen komen elk drie keer bijeen. Het is de bedoeling dat tijdens de werkgroepen een longlist van alternatieven en mogelijkheden wordt gemaakt om tot het bedrag van 50 miljoen euro te komen. Tijdens de slotconferentie op 20 mei aanstaande worden op basis van de longlists van de werkgroepen de meest kansrijke beleidsopties geselecteerd voor de shortlist. Deze selectie gebeurt interactief. De alternatieven op de shortlist worden vervolgens op hun (neven)effecten doorgerekend en in een position paper verder verantwoord en onderbouwd. De position paper gaat daarna naar de Regiegroep die aan de hand daarvan de staatssecretaris zal adviseren.

Wiki

Voor het interactieve traject wordt gewerkt met Wiki (zoals Wikipedia): <http://toegangtohetrecht.uvt.nl/index.php/Main—Page>. Op Wiki worden allerlei voorstellen geplaatst waar advocaten op kunnen reageren. Het toevoegen van voorstellen en/of opmerkingen kan door iedereen gedaan worden, maar is *niet* anoniem. Er zijn advocaten die deelnemen aan de werkgroepen, maar als u een goed idee heeft, kunt u een account aanmaken en dit voorstel toevoegen. Tevens kunt u dan zien welke voorstellen al gedaan zijn en kunt u hierop reageren.